

fi compass
EPFRV

pokrok s finančnými nástrojmi EŠIF

Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka

Finančné nástroje

Finančné nástroje spolufinancované z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka predstavujú udržateľný a účinný spôsob, ako investovať do rastu a rozvoja ľudí, podnikov a zdrojov v odvetví poľnohospodárstva a lesníctva, ale aj do vidieckej ekonomiky. Prostredníctvom týchto nástrojov je možné podporiť širokú škálu rozvojových cieľov v prospech celého radu prijímateľov, pričom finančné prostriedky je možné opätovne využiť na ďalšie investície.

Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV) – finančný nástroj druhého piliera spoločnej poľnohospodárskej politiky a jeden z európskych štrukturálnych a investičných fondov – sa zameriava na posilnenie odvetvia poľnohospodárstva a lesníctva v EÚ a vidieckych oblastiach vo všeobecnosti.

Celkový rozpočet EPFRV na obdobie rokov 2014 – 2020 predstavuje sumu viac ako 96 miliárd EUR. Táto podpora sa poskytuje pre poľnohospodárstvo, lesníctvo a riadenie životného prostredia/prírodných zdrojov, ako aj na udržateľný rozvoj vidieckeho hospodárstva.

Podpora z EPFRV sa môže poskytnúť prostredníctvom grantov a čoraz častejšie aj prostredníctvom finančných nástrojov.

Od roku 2007, a najmä od finančnej a hospodárskej krízy, ktorá ukrojila z rozpočtov dostupných pre vidiecke oblasti a poľnohospodárstvo, stúpa dopyt po finančných nástrojoch spolufinancovaných z EPFRV.

Finančné nástroje

- očakáva sa ich splatenie,
- sú revolvingové, t. j. splatené prostriedky sa opäť použijú v tej istej oblasti,
- sú vhodné pre finančne životaschopné projekty, čiže tie, pri ktorých sa predpokladá, že vygenerujú dostatočný príjem, alebo úspory potrebné na splatenie poskytnutej podpory,
- sú navrhnuté tak, aby prilákali spolufinancovanie z iných zdrojov vrátane súkromných investícií s cieľom zvýšiť objem finančných prostriedkov dostupných v konkrétnych odvetviach/oblastiach, v ktorých je prístup k financovaniu problematický,
- môžu mať podobu úverov, záruk, alebo vlastného kapitálu,
- svojím príspevkom k rozvoju trhu môžu podporiť aj stranu ponuky,
- môžu sa navzájom dopĺňať s grantmi,
- môžu ich riadiť národné, alebo regionálne banky, medzinárodné organizácie, ako napríklad Európska investičná banka, alebo Európsky investičný fond, finanční sprostredkovatelia a riadiace orgány (iba v prípade úverov a záruk).

Vzhľadom na svoje výhody sa využívanie finančných nástrojov v období rokov 2014 až 2020 rozširuje na **všetky tematické ciele**, pričom vďaka lepším a pružnejším možnostiam implementácie sa predpokladá ďalšie zintenzívnenie ich využívania.

Finančné nástroje sa môžu spolufinancovať z EPFRV s cieľom **podporiť investičné priority uvedené v programoch rozvoja vidieka (PRV) v rámci EPFRV** jednotlivých členských štátov. Potenciálne by sa mohli použiť na podporu vykonávania mnohých opatrení v rámci EPFRV, pokiaľ by slúžili na nápravu **zistenej medzery na trhu**, t. j. oblastí, v ktorých banky nechcú poskytovať úvery alebo v ktorých súkromný sektor nie je ochotný investovať, napríklad v prípade malých fariem alebo nových poľnohospodárskych podnikov bez adekvátnej úverovej histórie alebo aktív ako zábezpek.

Finančné nástroje tak môžu prispieť k dosiahnutiu väčšiny priorít EÚ v oblasti rozvoja vidieka, ktorými sú:

- podpora prenosu znalostí a inovácií v poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve a vidieckych oblastiach,
- zlepšovanie konkurencieschopnosti všetkých druhov poľnohospodárstva a zlepšovanie životaschopnosti poľnohospodárskych podnikov,
- podpora organizácie potravinového reťazca,
- podpora efektívneho využívania zdrojov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné voči zmenám klímy v sektoroch poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva a
- podpora sociálneho začlenenia, znižovania chudoby a hospodárskeho rozvoja vo vidieckych oblastiach, najmä s ohľadom na podporu vzniku a rozvoja malých podnikov, ako aj na tvorbu pracovných miest.

Finančné nástroje v rámci EPFRV sú **k dispozícii pre všetkých potenciálnych prijímateľov z oblasti poľnohospodárstva, lesníctva a z vidieckych oblastí, ktorí realizujú finančne životaschopné investičné projekty.**

Potenciálne možno implementovať **široké spektrum finančných nástrojov s podporou z EPFRV:**

- **Úvery**, ktoré môžu byť k dispozícii aj v prípadoch, keď sa komerčne žiadne úvery neponúkajú (napr. zo strany bánk), prípadne sa môžu poskytovať komerčne za lepších podmienok (napr. s nižšími úrokovými sadzbami, dlhšou dobou splácania alebo s nižším vyžadovaným zabezpečením). Úvery možno sprístupniť napríklad pre farmárov a ich rodiny, aby mohli diverzifikovať zdroje svojich príjmov rozvíjaním aktivít, akými sú vidiecky cestovný ruch alebo podnikanie v súvislosti s potravinami, napríklad prevádzkovanie reštaurácií, v ktorých sa budú predávať miestne potraviny, investičnou podporou pre mladých farmárov alebo investíciami do poľnohospodárskych strojov, čím sa zvýši celková výkonnosť poľnohospodárskych podnikov a ich udržateľnosť.
- **Mikroúvery** sú menšie úvery poskytované ľuďom, ktorí majú niekedy zneвозмоžnený prístup k financovaniu. Často sa poskytujú na kratšiu dobu a zabezpečenie sa nevyžaduje, resp. je nízke. Môže ísť napríklad o úvery pre farmárov na kúpu vybavenia, na zvýšenie pridanej hodnoty alebo kvality úrody, alebo na projekty v rámci miestnych rozvojových stratégií pod vedením samotnej komunity.

- **Záruky** poskytujú veriteľovi istotu, že aj v prípade nesplácania úveru zo strany dlžníka dôjde k splateniu kapitálu veriteľa. To môže byť prínosné napríklad pre podniky investujúce do biohospodárstva alebo efektívneho využívania zdrojov, prípadne pre farmárov, ktorí možno majú potrebné zručnosti a finančné prostriedky dostupné prostredníctvom banky, ale chýba im potrebná záruka alebo zabezpečenie, aby úver mohli získať.
- **Vlastný kapitál**, kedy sa kapitálové prostriedky investujú výmenou za úplný alebo čiastočný vlastnícky podiel v podniku. Investor, ktorý investuje vlastný kapitál, môže nad podnikom prevziať istú manažérsku kontrolu, podieľať sa na jeho ziskoch a neskôr môže nadobudnuté akcie predať, čím znovu realizuje zisk. Vlastný kapitál bude pravdepodobne relevantnejší pre podniky, s ktorými je spojené vyššie riziko a potenciálne vyšší rast – napríklad pre MSP pôsobiace v agropotravinárskom sektore, ktoré vyvíjajú nové technológie spracovania alebo do nich investujú.

Finančné nástroje sa môžu ponúkať aj v kombinácii s grantmi a inými formami pomoci. Často sa stáva, že treba zlepšiť investičnú pripravenosť, ktorá je nevyhnutnou podmienkou prilákania investičných fondov. Prostredníctvom EPFRV možno s využitím grantov poskytovať poradenstvo a ďalšiu podporu.

Finančné nástroje spolufinancované z EPFRV môžu prispieť k dlhodobému rozvoju a diverzifikácii odvetvia a investícií, a to podporou aktivít v tých oblastiach, v ktorých miera investícií býva často nedostatočná, a stimulovaním rozvoja komerčne životaschopných projektov, čím sa na trhu otvoria nové príležitosti. Zároveň môžu vytvárať príležitosti pre investorov a finančných sprostredkovateľov. Podniky pôsobiace v odvetví poľnohospodárstva a lesníctva majú obvykle nákladnejší a komplikovanejší prístup k finančným prostriedkom. Banky a iné finančné inštitúcie v mnohých členských štátoch považujú tieto odvetvia za vysokorizikové z hľadiska úverovania a prístupu k úverom. Niektoré projekty však môžu byť zaujímavejšou investíciou vzhľadom na použitie finančných prostriedkov so záštitou verejného sektora a s tým súvisiacim zdieľaním rizika.

Ďalšie informácie

Informácie o rozvoji vidieka:

http://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020/index_sk.htm

Referenčná príručka pre riadiace orgány k finančným nástrojom v programoch EŠIF:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/fin_inst/pdf/fi_esif_2014_2020.pdf

Informácie o metodike hodnotenia finančných nástrojov ex-ante:

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/financial-instruments/

Webová lokalita „fi-compass“, platforma pre poradenské služby k finančným nástrojom v rámci EŠIF:

<http://www.fi-compass.eu/>

Ďalšie informácie o nariadeniach o Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a iných európskych štrukturálnych a investičných fondoch vrátane vykonávacích a delegovaných predpisov:

<http://enrd.ec.europa.eu/en/policy-in-action/cap-towards-2020/rdp-programming-2014-2020/policy-overview>

Informácie o pravidlách poskytovania štátnej pomoci v odvetví poľnohospodárstva a lesníctva a vo vidieckych oblastiach:

http://ec.europa.eu/agriculture/stateaid/index_en.htm

www.fi-compass.eu
contact@fi-compass.eu
© EIB (2015)

European Commission
Directorate-General
Regional and Urban Policy
Unit B.3 "Financial Instruments and IFIs' Relations"
B-1049 Brussels

European Investment Bank
Advisory Services
fi-compass
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg